

Kunnanhallituksen vastaukset arviointikertomuksessa vuodelta 2022 esitettyihin havaintoihin

Puheenjohtajan katsauksessa esille tuodut asiat

Päätösten tiedotus ja oheismateriaali

Arviointikertomus:

Hallintosäännöllä on valtaa siirretty enenevässä määrin viranhaltijoille. Sen vuoksi on tärkeää, että viranhaltijat tiedottavat päätöksistään ja niiden perusteluista valtuutetuille ja lautakuntien jäsenille. Usein päätösten perustelut on pöytäkirjoissa korvattu maininnalla, että lisätiedot ovat oheismateriaalina. Oheismateriaalia ei kuitenkaan pääse lukemaan kuin toimielimen jäsen, muiden on pyydettävä tieto erikseen lautakunnan pöytäkirjanpitäjältä. Tähän olisi syytä saada lisää avoimuutta.

Hallituksen vastaus:

Toimielinten pykälien valmisteluohjeistus on, että pykälätekstiin laitetaan selostus asiasta niin, että siitä selviää kaikki päätöksentekoon vaikuttavat asiat. Päätökseen kuuluvat liitteet ovat osa päätöstä ja ne arkistoidaan pöytäkirjan mukana.

Oheismateriaalit ovat tausta-aineistoa, joita ei arkistoida pöytäkirjan mukana. Hämeenkyrön käytäntö oheismateriaalien suhteen on samanlainen kuin muillakin kunnilla.

Aiemmin oli toimielimillä käytössä teams-työtiloja, joihin laitettiin kokouskohtaisesti lisämateriaalit. Nykyisin hallitus ei käytä teamstyötilaa, joten kaikki liitetään suoraan kokousmateriaaliin ja oheismateriaalien olemassaolo tulee näkyviin pöytäkirjasta.

Vaikutuksen ennakoarviointi, sopeutuksen seuranta

Arviointikertomus:

Kulunut vuosi oli sopeuttamisohjelman ensimmäinen toimenpidevuosi. Ei ole hyvän hallintotavan mukaista, että vain hyvin harvoista päätöksistä tehtiin vaikutusten ennakoarviointia. Varsinkin silloin, kun sopeuttaminen kohdistui lakisääteisiin palveluihin, olisi vaikutusten arviointi tullut tehdä.

Sopeuttamisohjelman vaikutusten seuranta on ensiarvoisen tärkeää.

Tilinpäätöksessä ja osavuosikatsauksissa olleet seuranta on ensiarvoisen tärkeää. Tilinpäätöksessä ja osavuosikatsauksissa olleet raportit antoivat hyvän kuvan toteuttamisen vaiheesta eurojen kannalta. Pitää myös arvioida miten sopeuttamisohjelma vaikuttaa palveluihin.

Hallituksen vastaus:

Vaikutusten ennakoarvointien (Eva) teon tärkeys on tuotu usein esille ja johtoryhmässä asiasta muistutetaan säännöllisesti. Tarkoitus on uusia vuoden 2024 aikana eva-ohjeistus ja tehdä uudet ohjeet myös yritysvaikutusten arviointiin.

Eva-arviointeja on tehty muutamista merkittävistä päätöksistä. Evoja on tehty päätöksenteon taustamateriaaliksi. Sopeuttamisohjelmassa mukanaolo ei ole ollut sinänsä evan teon peruste.

Sopeuttamisohjelma

Arviointikertomus:

Sopeuttamisohjelman seurantaan liittyvä suositus on, että sopeuttamisohjelmaa seurataan ja siitä raportoidaan valtuustolle puolivuositain. Hallitus seuraa toteutumista neljännesvuosiraporteissa samoin kuin palvelualueiden lautakunnat.

Hallituksen vastaus:

Raportointi tapahtuu vuoden 2023 aikana samalla tavoin kuin vuonna 2022 eli osavuositarkastusten yhteydessä ja toimintakertomuksessa. Osavuositarkastukset julkaistaan kolmannesvuositain, huhtikuun lopun ja elokuun lopun tilanteista. Kolmannesvuosiraportit sopivat kunnan aikatauluun neljännesvuosiraportteja paremmin.

Hallintopalvelut, joukkoliikenne

Arviointikertomuksen suositus:

Joukkoliikennettä tulee kunnassa kehittää niin, että linja-autolla kulkeminen on entistä houkuttelevampi vaihtoehto. Hämeenkyrössä erityisesti ilta-ajan liikenneyhteyksien parantaminen vaikuttaa positiivisesti kuntalaisten arkeen. Hämeenkyrölipun ja nuorisolipun voimassaoloaikoja tulee pidentää nykyisestä. On tärkeää, että lippuvaihtoehtoja kehitetään edelleen käyttäjien toiveet huomioiden.

Hallituksen vastaus:

Vakaa ja verraton -kuntastrategiassa yhtenä päämääränä on toimiva ympäristö elämälle. Strategian selostustekstin mukaisesti se tarkoittaa toimivaa liikkumisympäristöä ja työssäkäynnin matkaketjuja. Yhtenä käytännön toimena on osallistua joukkoliikenneyhteyksien kehittämiseen.

Kunta teki joukkoliikennekyselyn alkuvuonna selvittääkseen kuntalaisten näkemyksiä mm. Hämeenkyrölipusta. Kesällä alkoi liikennöitsijän kokeilu, jossa illan bussivuoron hinnoittelu oli normaalia alhaisempi. Kokeilu jatkuu vielä lokakuun.

Hämeenkyrölipun ja nuorisolipun voimassaoloajan pidentämisestä on valmistelussa vastaus valtuustoaloitteeseen. Aloitevastaukseen tehdään mukaan vaikutusten ennakoarviointi.

Työsuojelu

Arviointikertomus:

Kunnassa tulee hyödyntää enemmän työnohjausta. Työnohjausta on ollut kunnassa mahdollista saada etenkin esihenkilötehtävissä, mutta se on ollut silti kunnassa melko vähäistä. Työnohjaus toisi ratkaisuja moniin haasteisiin. Sen avulla pystytään ratkaisemaan työympäristöissä esiin nousevia konflikteja sekä vähentämään henkilöstön vaihtuvuutta. Työnohjaajina tulee käyttää ulkopuolelta tulevia ammattilaisia. Työnohjauksen tulee olla entistä selvemmin osa valikoimaa, jolla työolosuhteita kehitetään.

Hallituksen vastaus:

Työnohjausta on ollut mahdollista saada tarvittaessa. Työnohjauksen tarpeen ilmaisu tulee esihenkilöltä. Pääasiassa on käytetty ulkopuolisia työnohjaajia.

Riskienhallinta ja sisäisen tarkastus

Arviointikertomus:

Granite-ohjelman käyttö on kunnassa vielä alkukuopissaan, eivätkä raportit ole vielä vertailtavissa keskenään. Riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen raporteista esille nousseet puutteet pitää ottaa tarkasti huomioon palvelualueiden toiminnassa. Esimiehiä tulee kouluttaa riskienhallintaohjelman käyttöön, jotta saadaan vertailukelpoista tietoa.

Hallituksen vastaus:

Granite-ohjelmaan saa koulutusta aina halutessaan. Vuodelle 2023 annettiin tarkat ohjeet riskien arvioinnin ja sisäisen tarkastuksen kohteiden valinnasta. Koko kunnalle tuli pakolliset yhteiset riskien arvioinnin kohteet.

Konserni

Arviointikertomus:

Tarkastuslautakunta katsoo, että kunnan vuokrataloyhtiöiden tilannetta tulee arvioida uudelleen. Vuokra-asuntoyhtiöiden yhdistämistä tulee selvittää.

Hallituksen vastaus:

Hallitus tapaa vuokrataloyhtiöiden hallitukset vuosittain ja käy keskustelun yhtiön tilanteesta. Virkamiesjohto ja yhtiöiden isännöitsijät tapaavat vähintään

pari kertaa vuodessa ja tarpeen mukaan useamminkin. Tapaamisissa keskustellaan yhtiön tilanteesta ja toiminnasta.

Vuokrataloyhtiöiden fuusiota ei kannata toteuttaa ennen kuin kunta omistaa kokonaan molemmat yhtiöt. Kunta on käynyt neuvotteluja Jokimetsäyhtiön toisen omistajan kanssa.